

Finanšu ministrija

2021.GADA BUDŽETA AKTUĀLIE JAUTĀJUMI

NVO Memoranda padomes sēde
2020.gada 26.augustā

Finanšu ministrija

Budžeta grafiks

Finanšu ministrija

#Budžets2021 sagatavošanas grafiks

9.aprīlis

MK apstiprina Latvijas Stabilitātes programmu 2020. - 2023.gadam

18.augusts

MK izskata:

- informatīvo ziņojumu par valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi 2021., 2022. un 2023.gadam
- informatīvo ziņojumu par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta prognozēm 2021.-2023.gadā
- informatīvo ziņojumu par valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātiem

15.septembris

22.septembris

29.septembris

MK izskata budžeta likumprojektu paketi

14.oktobris

Finanšu ministrs iesniedz budžeta projektu ar pavadošajiem likumprojektiem Saeimā

8.jūlijs

Ministrijas iesniedz FM un PKC priekšlikumus par prioritārajiem pasākumiem un tiem nepieciešamo finansējumu

1.septembris

3.septembris

MK diskutē un pieņem lēmumu par valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2021., 2022. un 2023.gadam

12.oktobris

MK apstiprina likumprojektu par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam un likumprojektu par valsts budžetu 2021.gadam

MK - Ministru kabinets

FM - Finanšu ministrija

PKC - Pārresoru koordinācijas centrs

Finanšu ministrija

2020.gada 18.augusta MK sēdes lēmumi

- Atbilstoši budžeta sagatavošanas grafikam Finanšu ministrija (FM) otrdien, 18. augustā, informēja valdību par:
  - sagatavoto makroekonomiskās attīstības scenāriju, kas būs par pamatu valsts budžetam 2021. gadam un vidēja termiņa budžeta ietvaram 2021.-2023. gadam;
  - fiskālo risku deklarāciju;
  - valsts pamatbudžeta un valsts speciālā budžeta bāzi 2021., 2022. un 2023.gadam;
  - valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultātiem.

Finanšu ministrija

COVID-19 pandēmija ļoti strauji un būtiski ietekmējusi 2020.gada pasaules ekonomiskās attīstības perspektīvas

Valsts	Īpatsvars kopējā Latvijas eksportā 2019.g., %	IKP prognoze 2015.g. salīdzināmās cenās, g/g, %							
		2020.gads				2021.gads			
		SVF, Aprilis 2020.g.	EK, Jūlijs 2020.g.*	OECD, Maijs 2020.g. Single HIT	OECD, June 2020.g. Double HIT	SVF, Aprilis 2020.g.	EK, Jūlijs 2020.g.*	OECD, Maijs 2020.g. Single HIT	OECD, June 2020.g. Double HIT
LT - Lietuva	14,5%	-8,1	-7,1	-8,1	-10,4	8,2	6,7	6,4	3,4
EE - Igaunija	10,1%	-7,5	-7,7	-5,8	-10,0	7,9	6,2	3,7	1,6
RU - Krievija	9,3%	-5,5	-6,6			3,5	1,6		
DE - Vācija	7,3%	-7,0	-6,3	-6,6	-8,8	5,2	5,3	5,8	1,7
SE - Zviedrija	7,8%	-6,8	-5,3	-6,7	-7,8	5,2	3,1	1,7	0,4
GB - Apvienotā Karaliste	5,8%	-6,5	-9,7	-11,5	-14,0	4,0	6,0	9,0	5,0
DK - Dānija	3,7%	-6,5	-5,2	-5,8	-7,1	6,0	4,3	3,7	0,9
PL - Polija	3,1%	-4,6	-4,6	-7,4	-9,5	4,2	4,3	4,8	2,4
NL - Nīderlande	2,7%	-7,5	-6,8	-8,0	-10,0	3,0	4,6	6,6	3,4
NO - Norvēģija	2,6%	-6,3	-5,5	-7,0	-8,7	2,9	3,0	4,9	1,5
Kopā vidēji svērtais 10 valstīm	66,9%	-6,9	-6,5	-6,4	-8,4	5,7	4,8	4,4	2,0
Eiro zona	49,8%	-7,5	-8,7	-8,7	-11,5	4,7	6,1	6,5	3,5
Pasaule		-3,0		-6,0	-7,6	5,8		5,2	2,8

Datu avots: SVF, EK, OECD prognozes, CSP, FM aprēķini

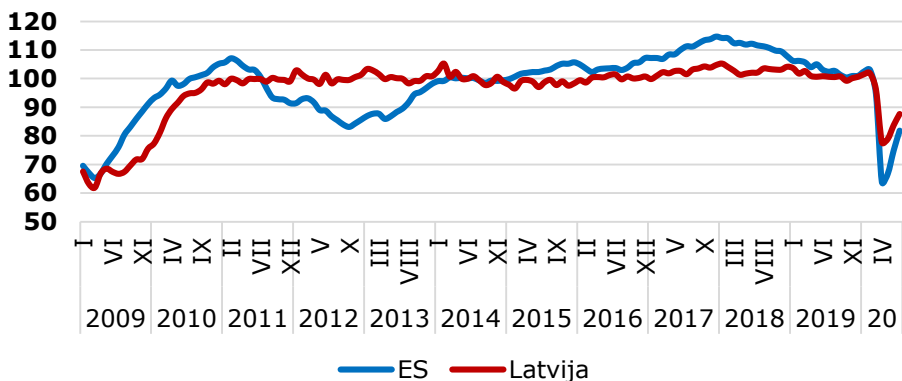
* - Krievija un Norvēģija – EK, Maijs

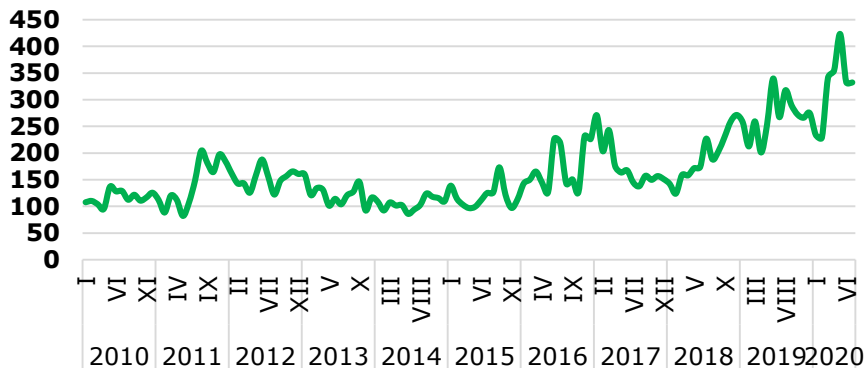
Finanšu ministrija

COVID krīzes ietekmē krasi saruka uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma rādītāji Eiropas Savienībā, kā arī strauji pieauga ekonomiskās politikas nenoteiktība pasaulē

Ekonomiskās konfidences indekss

Globālās ekonomiskās politikas nenoteiktības indekss

Datu avots: EK, policyuncertainty.com

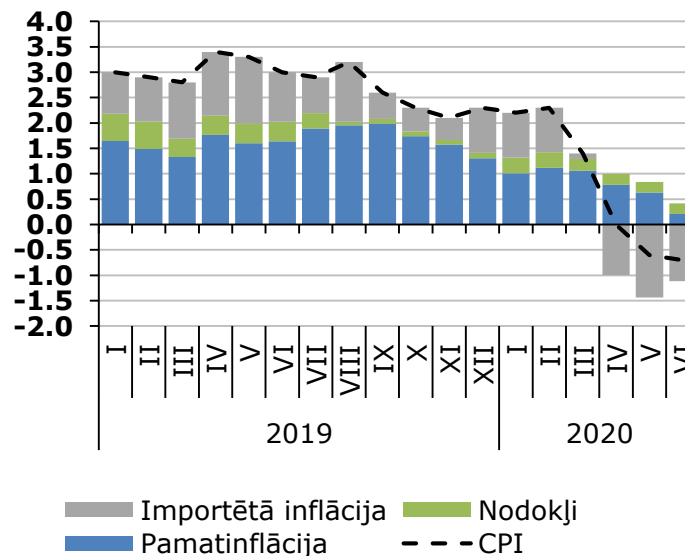
Finanšu ministrija

Inflācijas prognoze 2020.gadam ir samazināta līdz 0,2%, galvenokārt straujā energoresursu cenu krituma dēļ. Pārskatītas arī pakalpojumu cenu izmaiņas

PCI izmaiņas pa grupām 2020.g. septiņos mēnešos un prognoze 2020.g., %

Grupas un apakšgrupas	2020.g. I-VII pret 2019.g. I-VII	2020.g. prognoze
Vidējā inflācija	0,7	0,2
(01) Pārtika un bezalkoholiskie dzērieni	2,7	2,2
(03) Apģērbs un apavi	-1,2	-0,6
..(04.1.) Mājokļa īres maksa	0,0	-3,4
..(07.1.) Transportlīdzekļu iegāde	-0,6	-1,2
....(07.2.2.) Degviela	-6,9	-13,0
..(07.3.) Pārvadājumu pakalpojumi	1,7	2,2
(09) Atpūta un kultūra	1,6	1,3
(11) Restorāni un viesnīcas	2,6	2,2
(12) Dažādas preces un pakalpojumi	0,4	0,9

Devums gada inflācijā pēc izcelsmes avota (PP) un PCI, %

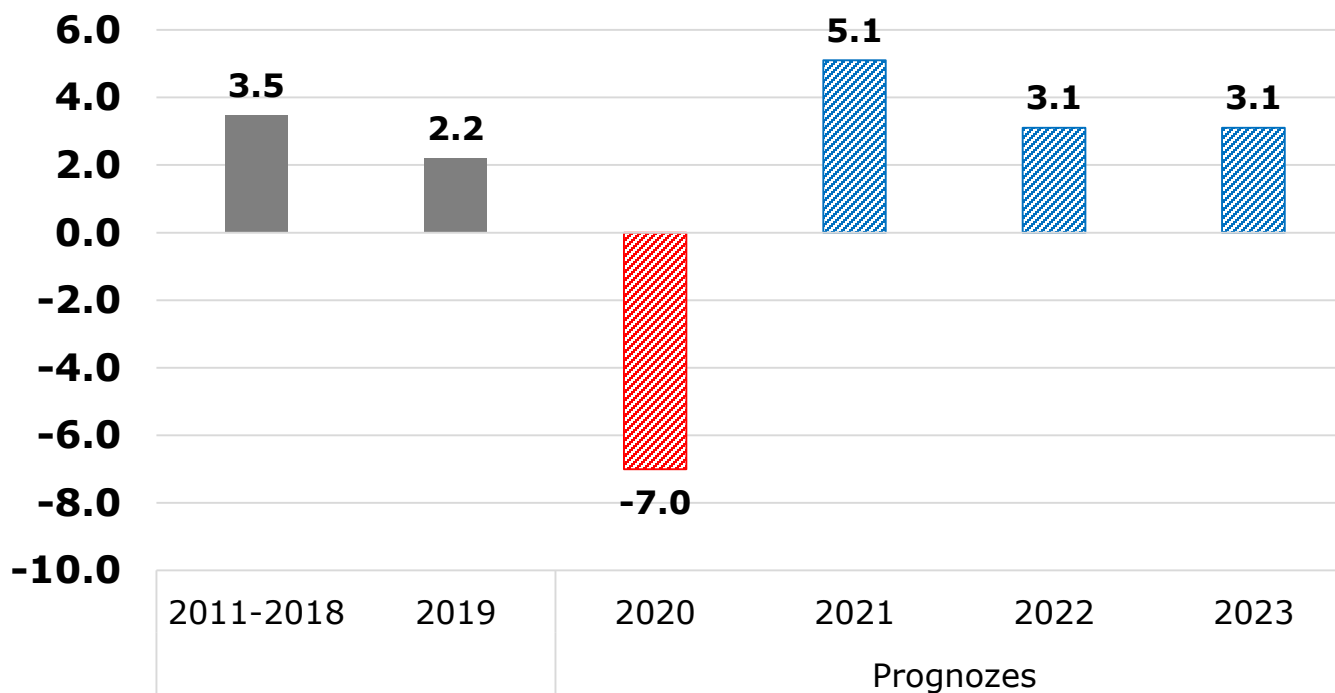

Finanšu ministrija

Šogad Latvijas IKP varētu sarukt par 7%, ekonomikai 2019.gada līmenī atgriežoties 2022.gadā

IKP pieauguma temps, % (neizlīdzināti dati, salīdzināmās cenas)

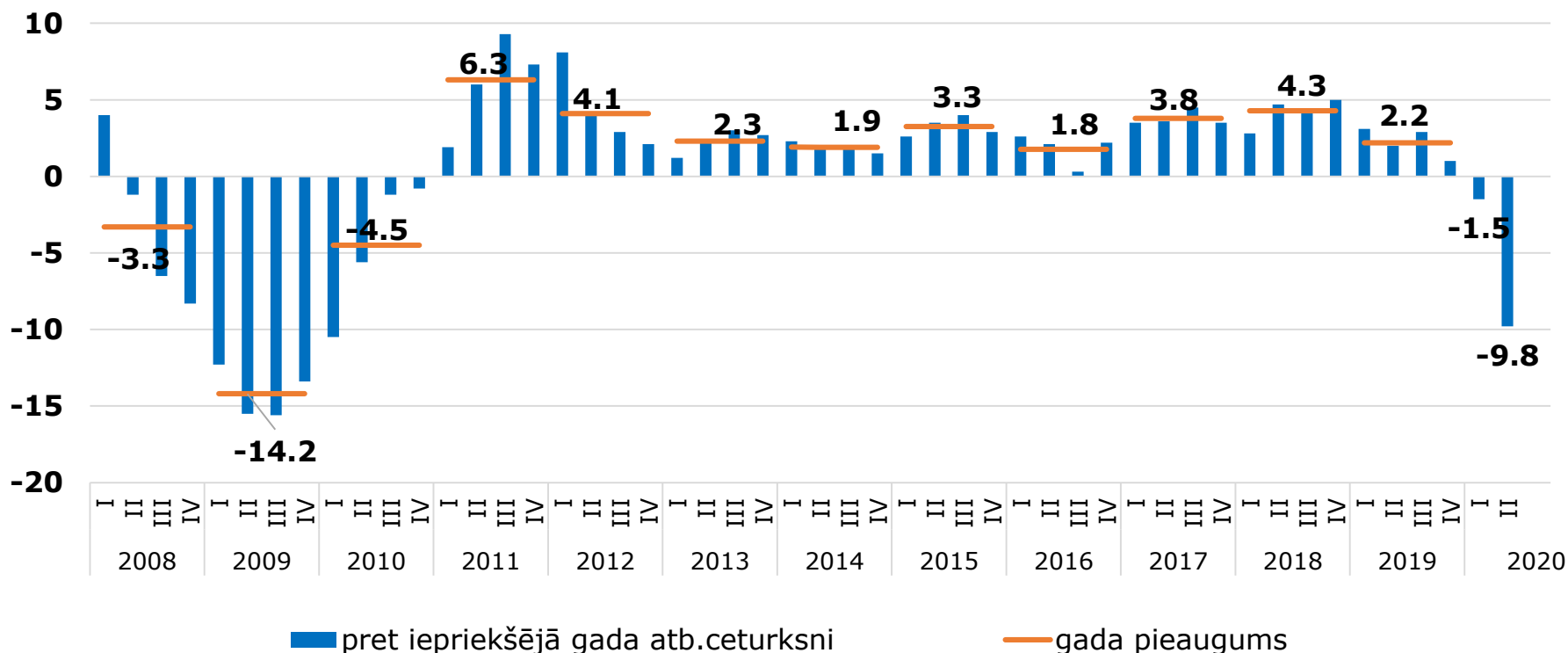

Finanšu ministrija

Ekonomiskajai situācijai sākot uzlaboties ātrāk kā sagaidīts, kritums otrajā ceturksnī nedaudz mazāks par prognozēto

IKP pieauguma temps, % (neizlīdzināti dati, salīdzināmās cenas)

Finanšu ministrija

Makroekonomiskās attīstības prognozes (Jūnijs 2020)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	<i>Fakts</i>		<i>Prognoze</i>			
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. <i>euro</i>	29059	30476	28206	30035	31614	33262
pieaugums faktiskajās cenās, %	8.4	4.9	-7.4	6.5	5.3	5.2
pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.3	2.2	-7.0	5.1	3.1	3.1
IKP deflators, izmaiņas %	4.0	2.6	-0.5	1.3	2.0	2.0
PCI (gads pret gadu), %	2.5	2.8	0.2	1.2	2.0	2.0
Tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa, <i>euro</i>	1004	1076	1065	1097	1152	1210
pieaugums faktiskajās cenās, %	8.4	7.2	-1.0	3.0	5.0	5.0
pieaugums salīdzināmās cenās, %	5.7	4.2	-1.2	1.8	2.9	2.9
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju (atbilstoši darbaspēka apsekojumiem)	909	910	870	875	884	883
pieaugums, %	1.6	0.1	-4.4	0.6	1.0	-0.1
Bezdarba līmenis (gada vidējais), % no ekon. aktīviem iedzīvotājiem	7.4	6.3	10.5	9.8	8.1	7.3

Finanšu ministrija

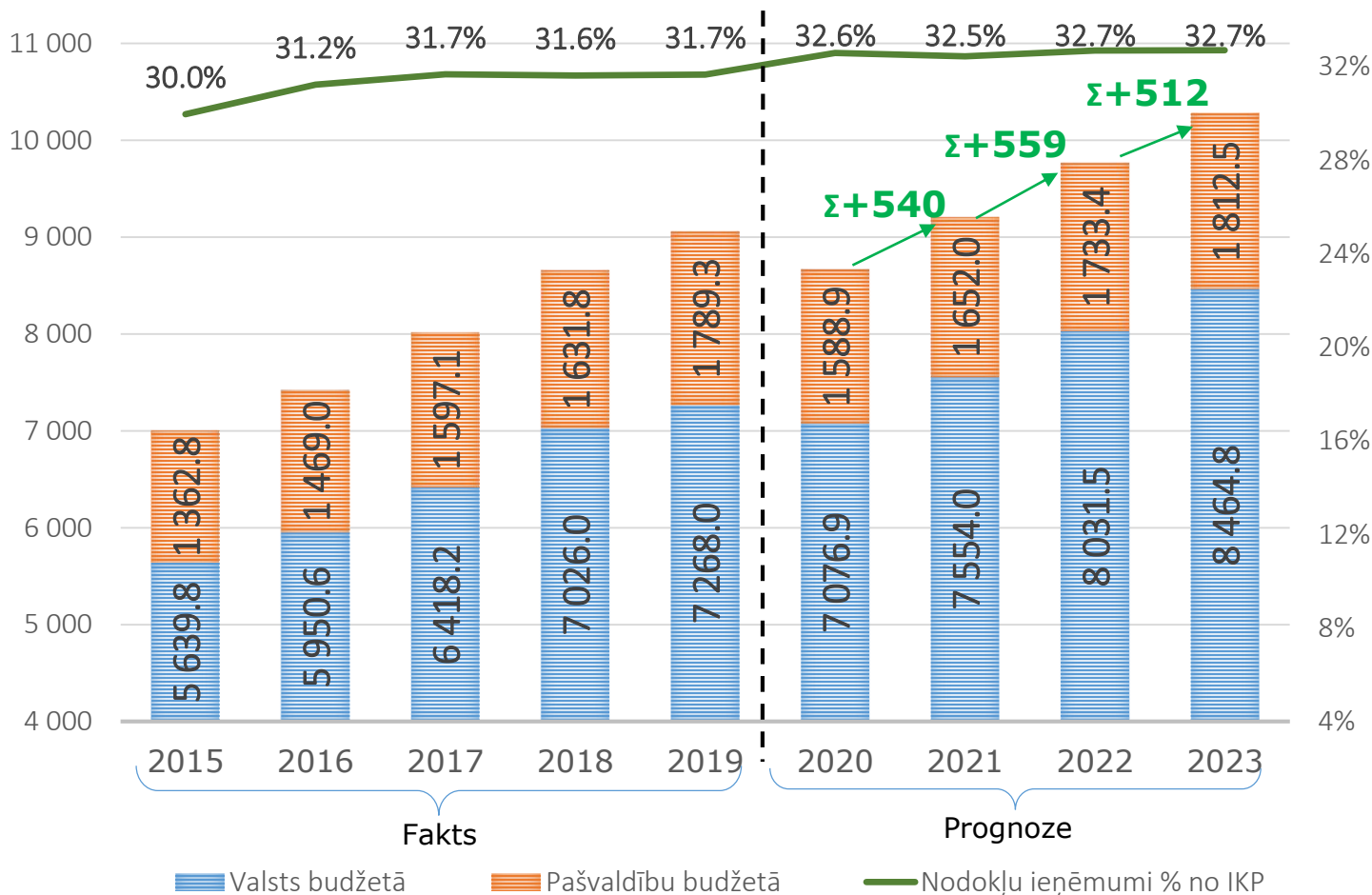
Makroekonomiskās attīstības faktori

- COVID-19 atkārtots uzliesmojums Eiropā un Latvijā, un tiek ieviesti jauni ierobežojumi
  - ekonomikas stimulēšanas pasākumi nedod vēlamo efektu ilgtermiņā termiņā
  - pasaules ekonomika atgūstas lēnāk nekā prognozēts
  - iespējami satricinājumi finanšu tirgos un finanšu resursu apgrūtināta pieejamība
  - ģeopolitiskie konflikti un straujāks protekcionalisma pieaugums pasaulē
  - straujš izejvielu cenu kāpums, stagflācija
-
- + ekonomikas izaugsme pasaulē un Latvijas tirdzniecības partnervalstīs atjaunojas straujāk nekā prognozēts
  - + būvniecības aktivitāte Latvijā ir straujāka, nekā gaidīts
  - + patērētāju konfidences straujāka uzlabošanās
  - + vīrusa ierobežošanas pasākumi tiek atcelti ātrāk

Finanšu ministrija

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu* prognozes 2020.-2023.gadam, milj. eiro

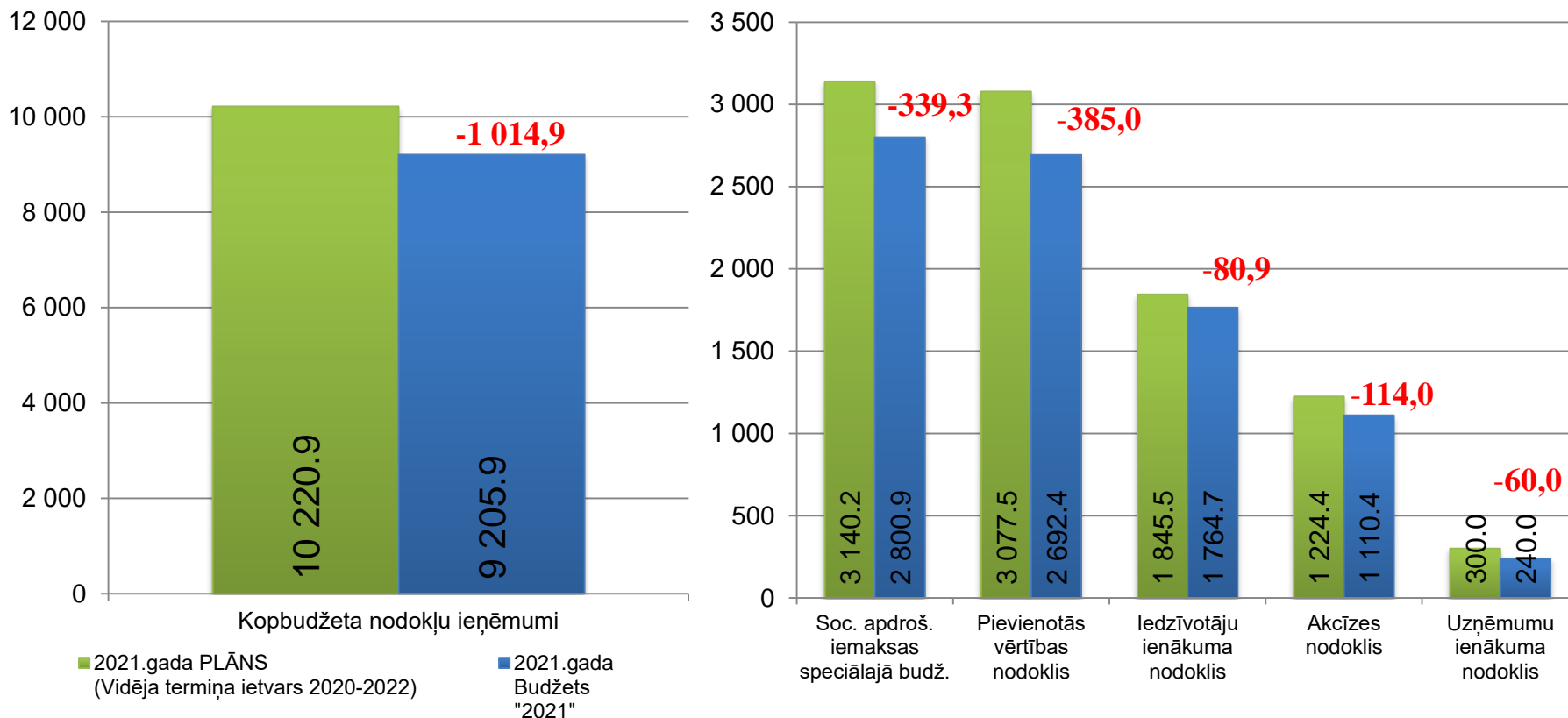
Neskatoties uz prognožu samazinājumu, nodrošināts stabils nodokļu ieņēmumu īpatsvars IKP

* neieskaitot VSAOI valsts fondēto pensiju shēmā jeb 2.pensiju līmeni

Finanšu ministrija

2021.gada kopbudžeta nodokļu ieņēmumu prognozes salīdzinājumā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru*

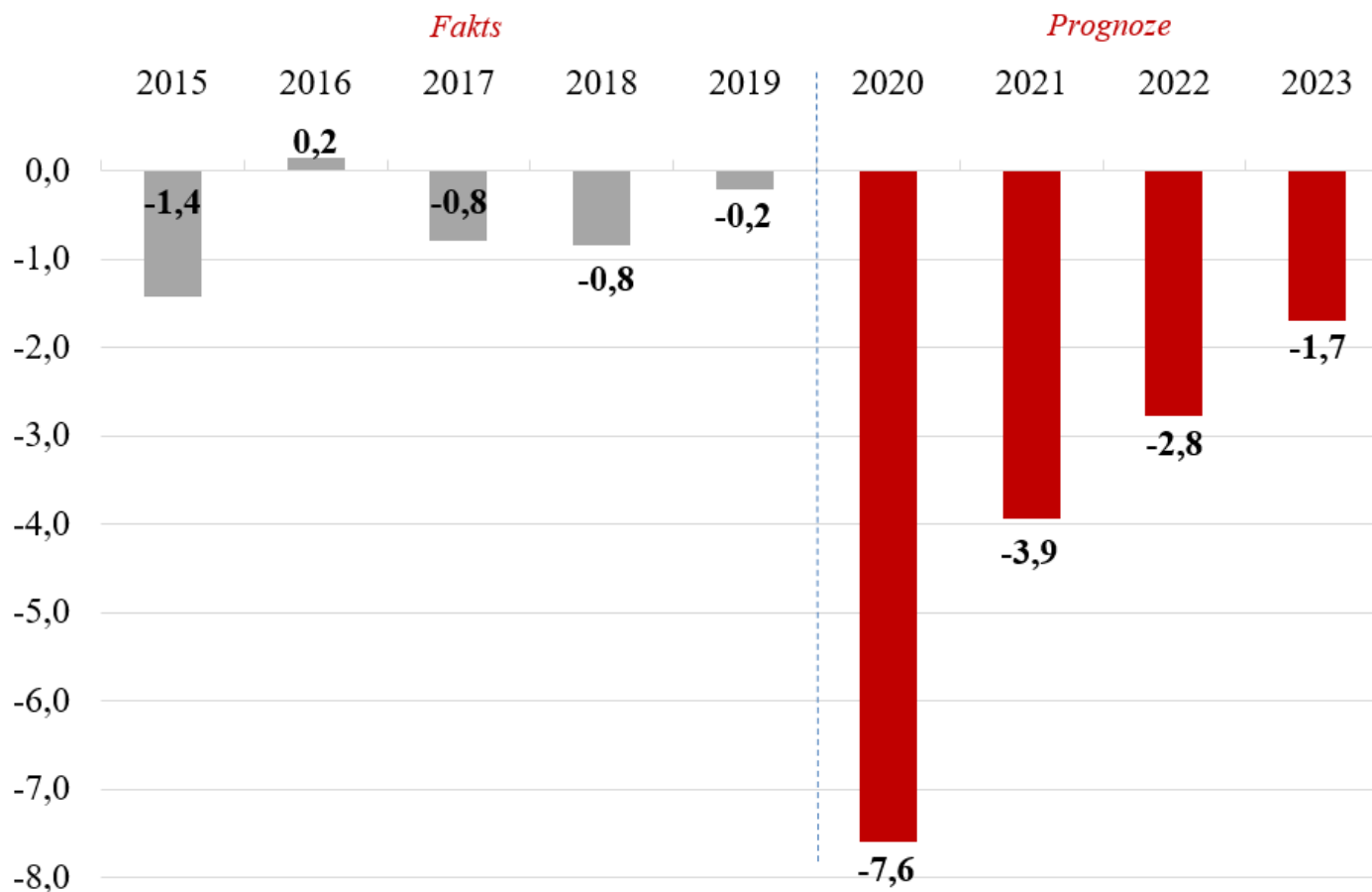

* neieskaitot VSAOI valsts fondēto pensiju shēmā jeb 2.pensiju līmenī

Finanšu ministrija

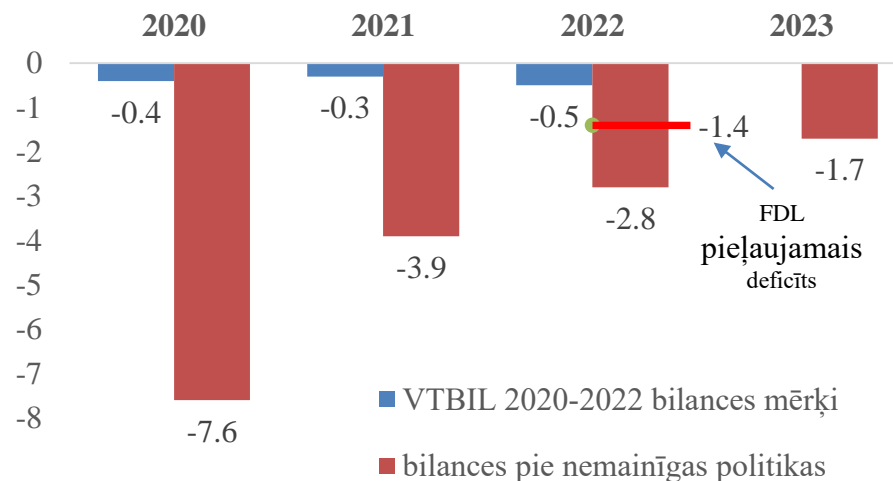
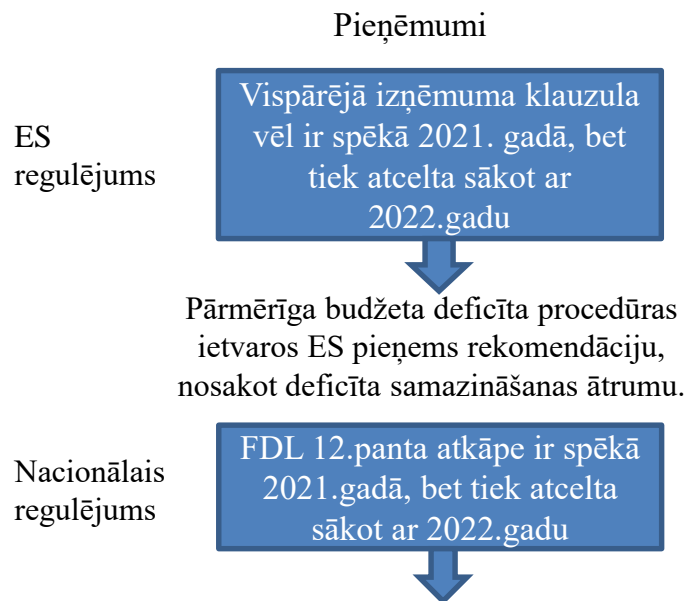
Vispārējās valdības budžeta bilance 2015.-2023. gadā, % no IKP

Finanšu ministrija

Fiskālā politika (1)

Attiecīgi 2022. gadā izbeidzas Fiskālās disciplīnas likuma 12.pantā noteiktā atkāpes iespēja no 0,5% no IKP strukturālā deficīta un sākot ar 2022. gadā ir jānodrošina strukturālais deficīts, kas nav lielāks par 0,5% no IKP.

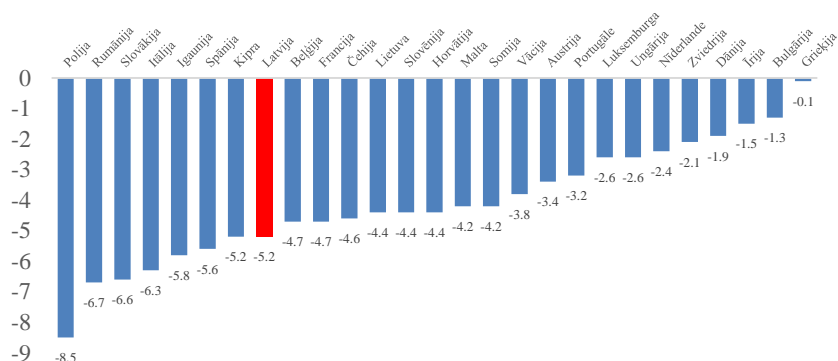
Lai nodrošinātu 0.5% no IKP strukturālo deficītu 2022. gadā, nominālajam vispārējās valdības budžeta deficītam būtu jābūt ne lielākam par 1,4% no IKP, bet jau pašlaik pie nemainīgas politikas tas šo līmeni pārsniedz un ir 2,8% no IKP.

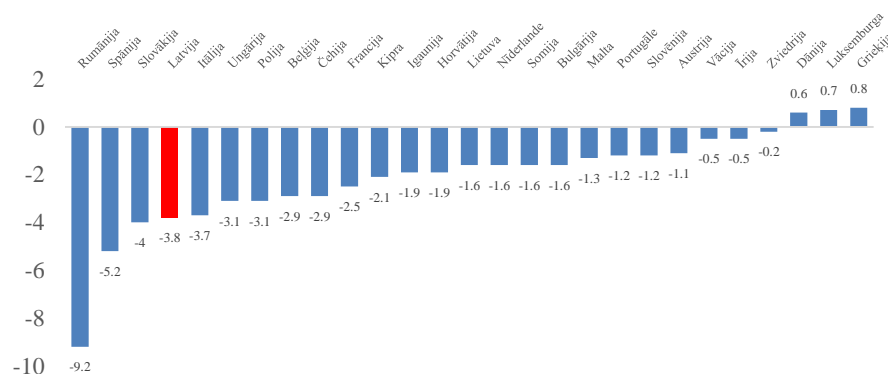
Finanšu ministrija

Fiskālā politika (2)

Latvijas vispārējās valdības strukturālais deficīts tiek prognozēts relatīvi augsts, samazinās relatīvi maz un to nevar pamatot ar COVID-19 pandēmijas ietekmes līmeni uz valsts ekonomiku.

EK 2020. gada vispārējās valdības strukturālās bilances prognozes (2020.g maijs)

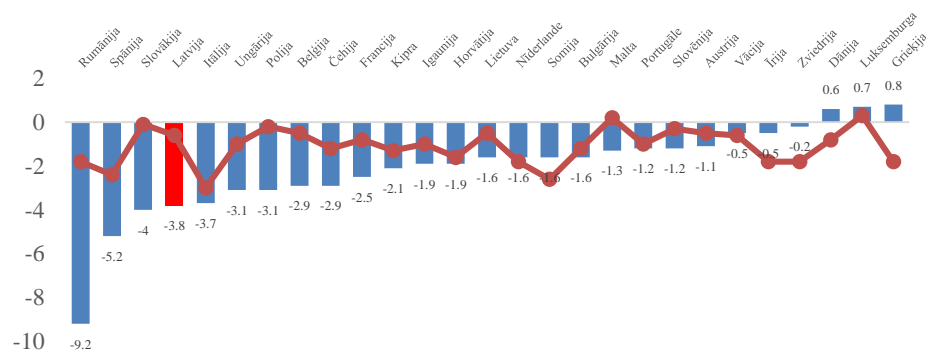

EK 2021. gada vispārējās valdības strukturālās bilances prognozes (2020.g maijs)

Nemot vērā:

- jau pie nemainīgas politikas prognozēto strukturālā deficīta pārsniegumu 2022.gadā,
- tā relatīvi augsto apmēru,
- nepieciešamību izvairīties no pro-cikliskas konsolidācijas 2022. gadā,

pašlaik optimālākais risinājums būtu finansēt budžeta prioritātes no papildus ieņēmumiem, ko ģenerē izmaiņas nodokļu politikā.

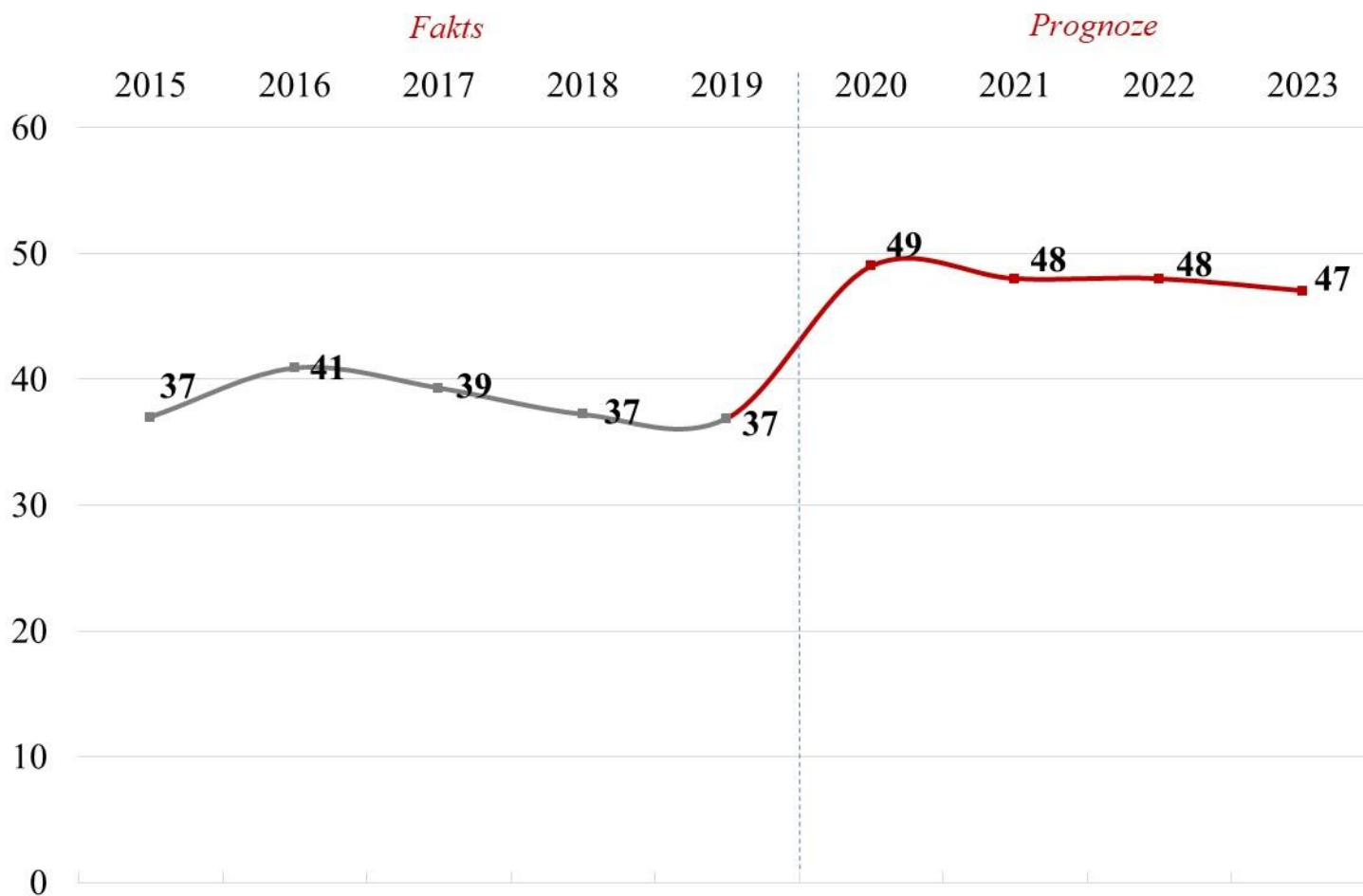

EK 2020. gada vispārējās valdības strukturālās bilances prognozes (2020.g maijs) un 2020 un 2021.g kumulatīvās IKP izmaiņu prognozes

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības parāds 2015.-2023. gadā, % no IKP

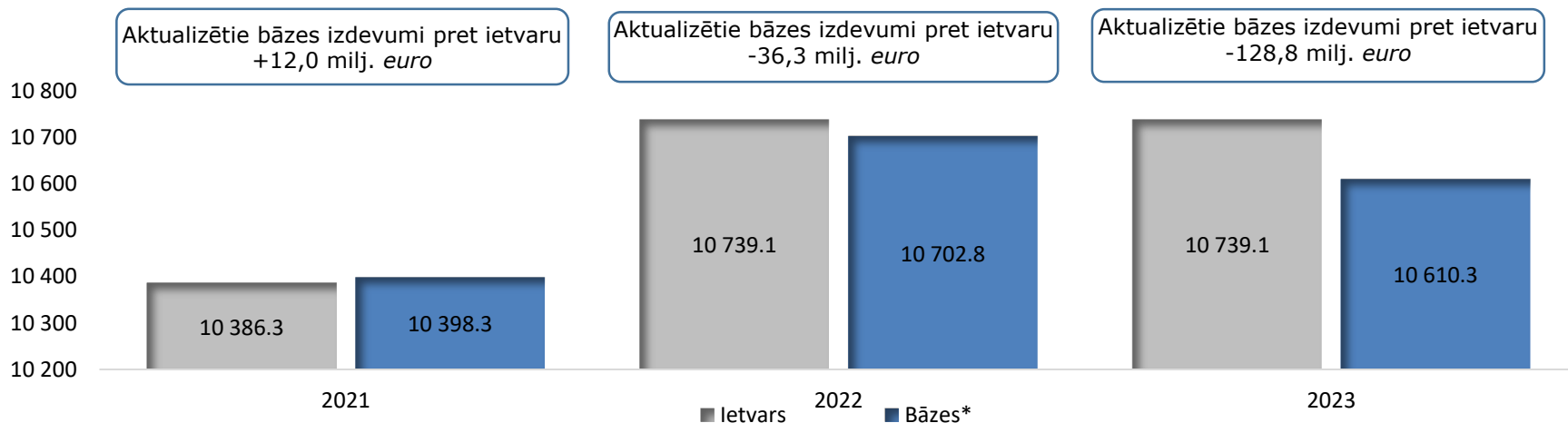

Finanšu ministrija

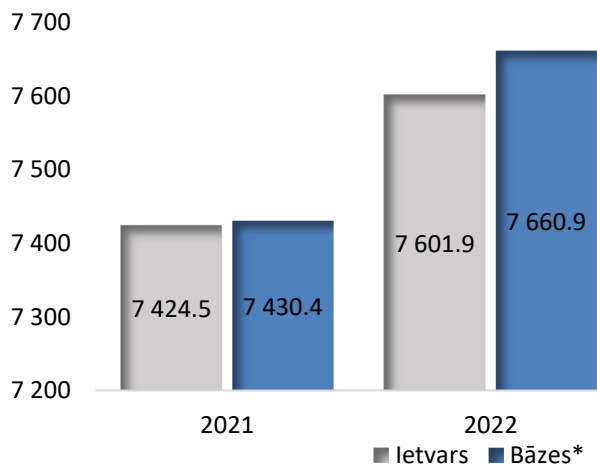
Bāzes izdevumi 2021-2023

Valsts konsolidētais budžets

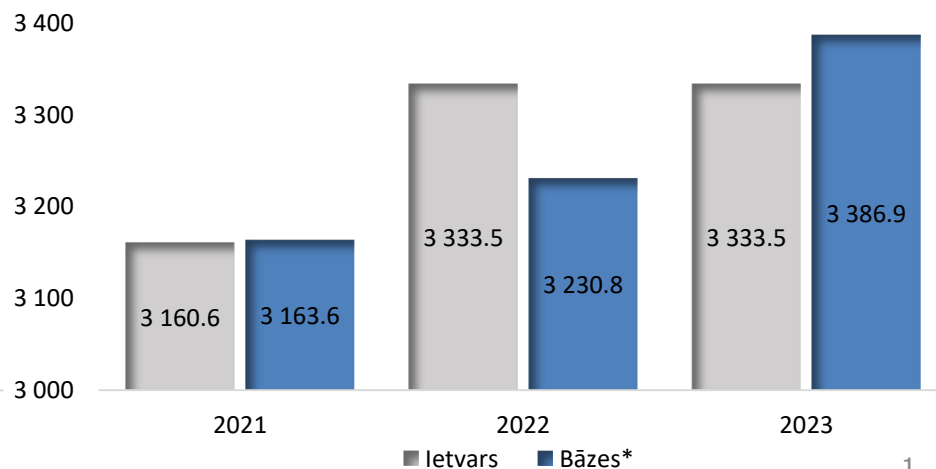
(pamatbudžets un speciālais budžets, izslēdzot savstarpējos transfertus)

Valsts pamatbudžets

Valsts speciālais budžets

* 2021. un 2022.gadam aprēķināta, pamatojoties uz likumā "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2020., 2021. un 2022.gadam" noteikto maksimāli pieļaujamo izdevumu apjomu (ietvaru) attiecīgajam gadam, 2023.gadam – pamatojoties uz 2022.gadam apstiprināto ietvaru

Finanšu ministrija

Būtiskākās izmaiņas bāzes izdevumos

milj. euro

Valsts pamatbudžets

pamatfunkciju īstenošanai

2021		2022		2023	
+8,7	NATO Kaujas grupas uzturēšanai (AiM)	+8,7	NATO Kaujas grupas uzturēšanai (AiM)	+8,7	NATO Kaujas grupas uzturēšanai (AiM)
+4,4	Izdienas pensijām (LM)	+7,5	Izdienas pensijām (LM)	+12,5	Izdienas pensijām (LM)
-2,7	Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām (LM)	-6,5	Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām (LM)	-8,0	Piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām (LM)
+2,2	Darbinieku prasījumu garantiju fondam (TM)	+2,2	Darbinieku prasījumu garantiju fondam (TM)	+2,2	Darbinieku prasījumu garantiju fondam (TM)
+2,0	Uzturlīdzekļu garantijas fondam (TM)	+2,0	Uzturlīdzekļu garantijas fondam (TM)	+2,0	Uzturlīdzekļu garantijas fondam (TM)
+7,0	Zāļu ražotāju līdzdalības maksājumi (VM)			-81,7	Jauno elektrovilcienu projekts (SM)
+2,4	Emisijas kvotu izsolišanas instruments (VARAM)			-21,3	Klasificēta informācija (TM)
				-18,3	VNI projekti (FM)
				+6,5	Dziesmu un deju svētkiem (KM)
				+6,4	Saeimas darbības nodrošināšana
				-5,6	Jauna cietuma būvniecība Liepājā (TM)

Valsts speciālais budžets

2021		2022		2023	
+71,7	Bezdarbnieka pabalsti	+42,4	Bezdarbnieka pabalsti	+29,4	Bezdarbnieka pabalsti
+11,8	Slimības pabalsti	+5,4	Slimības pabalsti	+14,8	Slimības pabalsti
-66,7	Vecuma pensijas	-133,1	Vecuma pensijas	-8,1	Vecuma pensijas
-7,9	Invaliditātes pensijas	-6,9	Invaliditātes pensijas	+6,3	Invaliditātes pensijas
-3,5	Maternitātes pabalsti	-4,1	Maternitātes pabalsti	-1,2	Maternitātes pabalsti
				+7,7	Atlīdzība par darbības zaudējumu
				+7,8	Vecāku pabalsti

ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu un pasākumu īstenošanai

2021		2022		2023	
-30,3	Izdevumi no ĀFP ieņēmumiem (t.sk. Rail Baltica -32,0)	+48,8	Izdevumi no ĀFP ieņēmumiem (t.sk. Rail Baltica +39,7)	-73,6	Izdevumi no ĀFP ieņēmumiem (t.sk. Rail Baltica -73,6)
+8,1	Izdevumi no ĀFP atlikumiem	+0,1	Izdevumi no ĀFP atlikumiem	+0,2	Izdevumi no ĀFP atlikumiem
-2,3	Pārdale no 80. programmas uz pamatfunkcijām Emisijas kvotu izsolišanas instruments				

Finanšu ministrija

Izdevumu pārskatīšana šogad sadalīta trīs tematiskajos blokos, kā arī turpināta izglītības un veselības jomu analīze

Valsts budžeta finansēto funkciju fundamentāla analīze

Valsts budžeta programmu un apakšprogrammu stratēģiskās pārskatīšanas matrica attiecināta uz funkciju un aktivitāšu detalizācijas līmeni

Nozares ministriju pārraudzībā esošo finansēšanas politiku analīze

Ekonomiskākas un racionālākas valsts funkciju īstenošanas nodrošināšana un priekšlikumu sniegšana politikas izmaiņām

Vidēja termiņa izdevumu pārskatīšanas rezultāti, t.sk.

Atbalsta funkciju centralizācijas iespējas

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas pilnveidošana

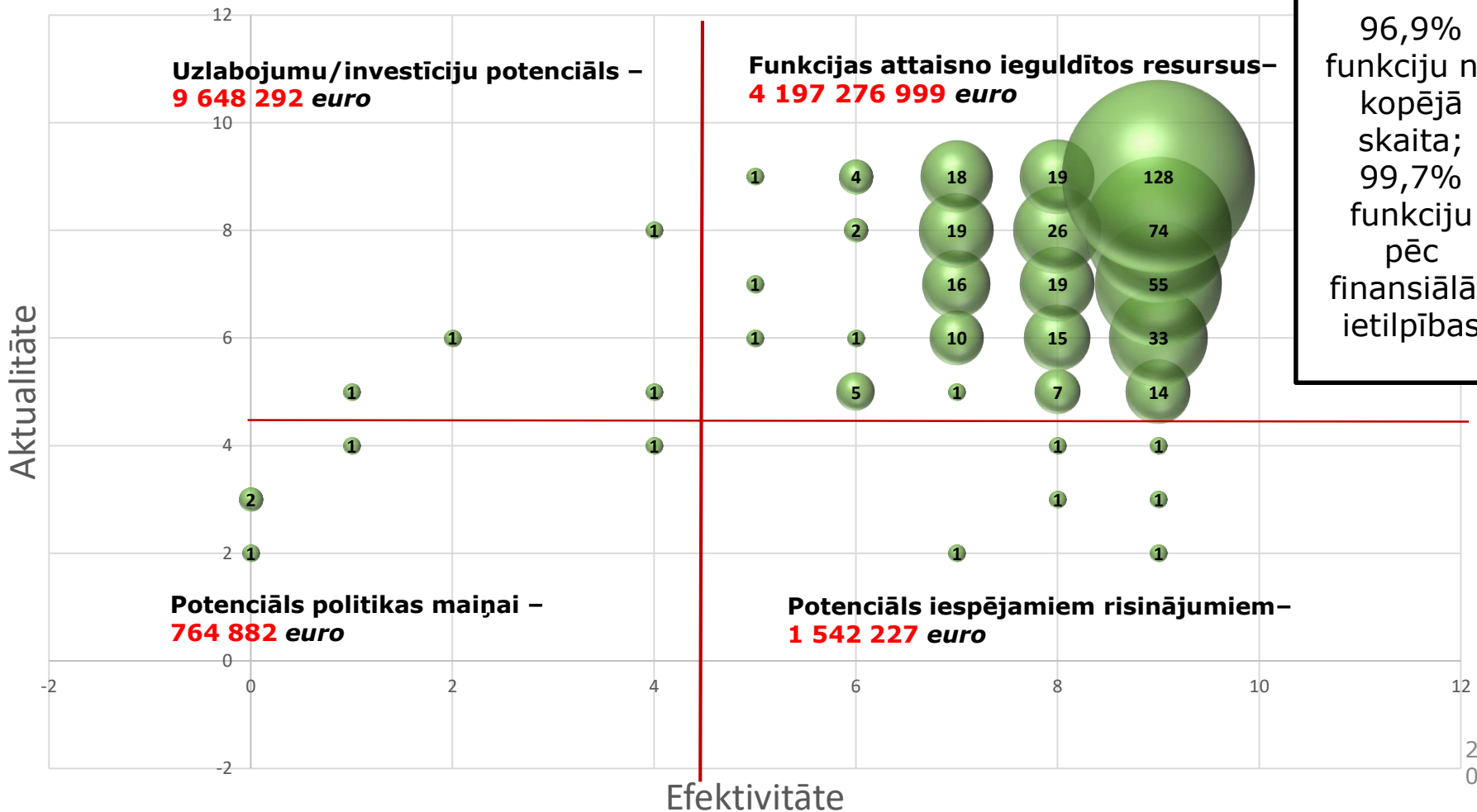
Izdevumu sasaistes nodrošināšana ar resursu avotu

Finanšu ministrija

Valsts budžeta finansēto funkciju analīzes (resoru vērtējums) rezultāti - 99,7% funkciju pēc finansiālās ietilpības attaisno ieguldītos resursus

Funkciju skaits

Publiskās privātās partnerības (PPP) potenciālā loma attīstības un produktivitātes veicināšanā

Finanšu ministrija

Risku sadalījums starp publisko un privāto partneri ir viens no galvenajiem aspektiem, lai projekta investīcijas publiskais partneris spētu atstāt ārpus bilances

ES līmenī ir izstrādātas **PPP vadlīnijas**, kā arī iespējams atbalsts PPP projektu īstenošanas fāzēs;
Tomēr starp valstīm nav vienotas pieejas PPP īstenošanā

Latvijā PPP normatīvā bāze ir pietiekami augstā līmenī, lai spētu aktīvāk organizēt PPP līgumus

Latvijas **PPP publiski pieejamā informācija** neglabājas vienuviet un tās aktuāla informācija starp informācijas avotiem atšķiras;

Latvijā nav centralizētas kompetentās **PPP institūcijas** – funkcijas ir sadalītas, kas nesekmē nozares attīstību

Finanšu ministrija

Kopējie valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas rezultāti 2021.gadam – 53,6 milj. *euro*

Valsts budžeta finansēto funkciju analīze (0,04 milj. *euro*)

Identificētas valsts budžeta programmu un apakšprogrammu **funkcijas un aktivitātes**, kurām nepieciešama pārskatīšana efektīvākai to īstenošanai (**0,04 milj. *euro***)

Vidēja termiņa izdevumu pārskatīšanas rezultāti

Atbalsta funkciju centralizācijas iespējas
Valsts budžeta izpildes analīzes pilnveide

Nozares ministriju pārraudzībā esošo finansēšanas politiku analīze (53,6 milj. *euro*)

Prioritāro pasākumu pārskatīšana (**39,0 milj. *euro***)

Veselības nozares izvērtējums (**10,7 milj. *euro***)

Izglītības nozares izvērtējums (**1,5 milj. *euro***)

Iekšlietu ministrijas budžeta analīze (**2,4 milj. *euro***)

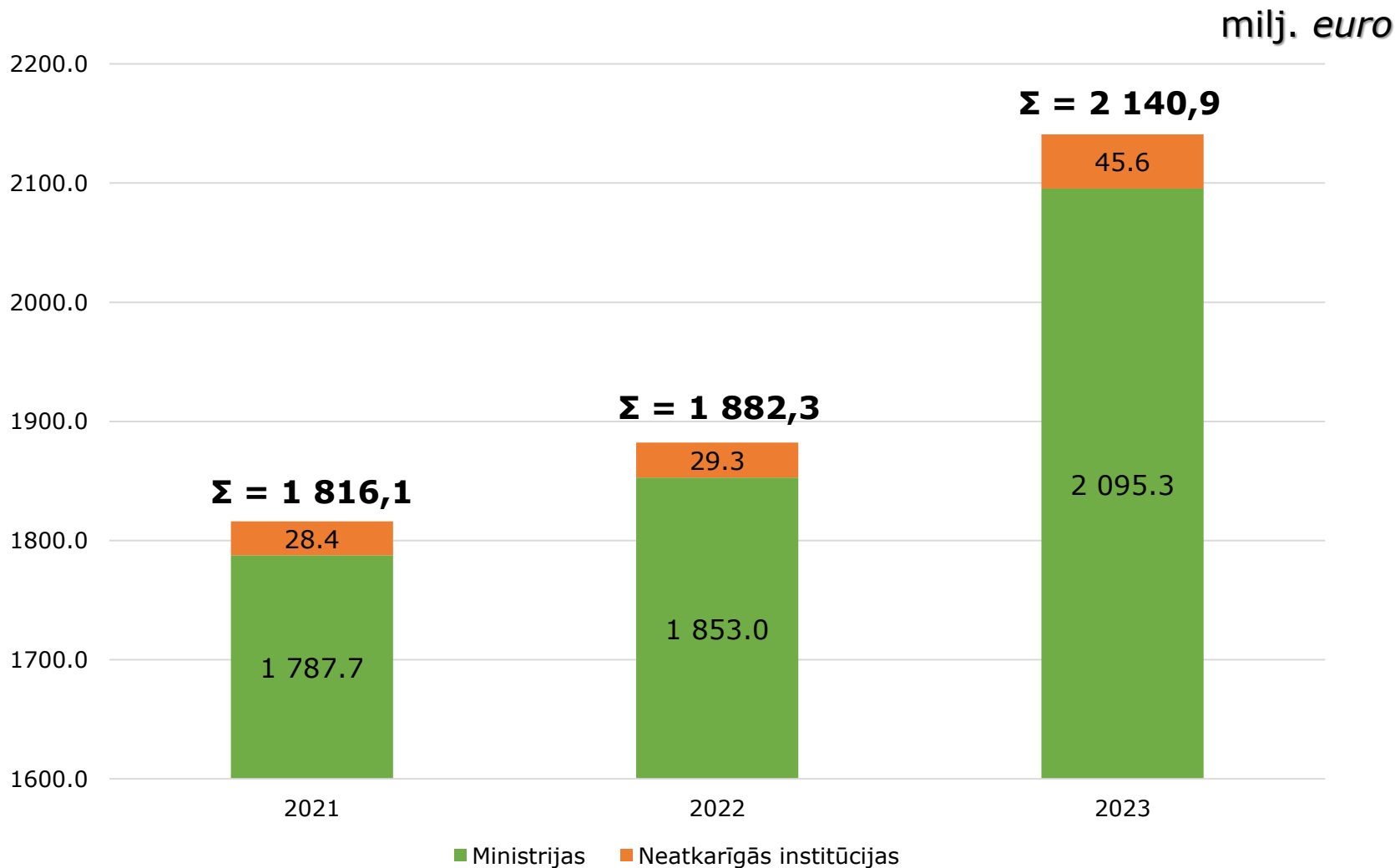
PPP potenciālā loma attīstības un produktivitātes veicināšanā

IKT jomas finansēšanas, informācijas sistēmu un datu centru analīze
Izdevumu sasaistes nodrošināšanai ar resursu avotu

Finanšu ministrija

Ministriju un neatkarīgo institūciju papildu pieprasītais finansējums prioritārajiem pasākumiem 2021.–2023. gadam

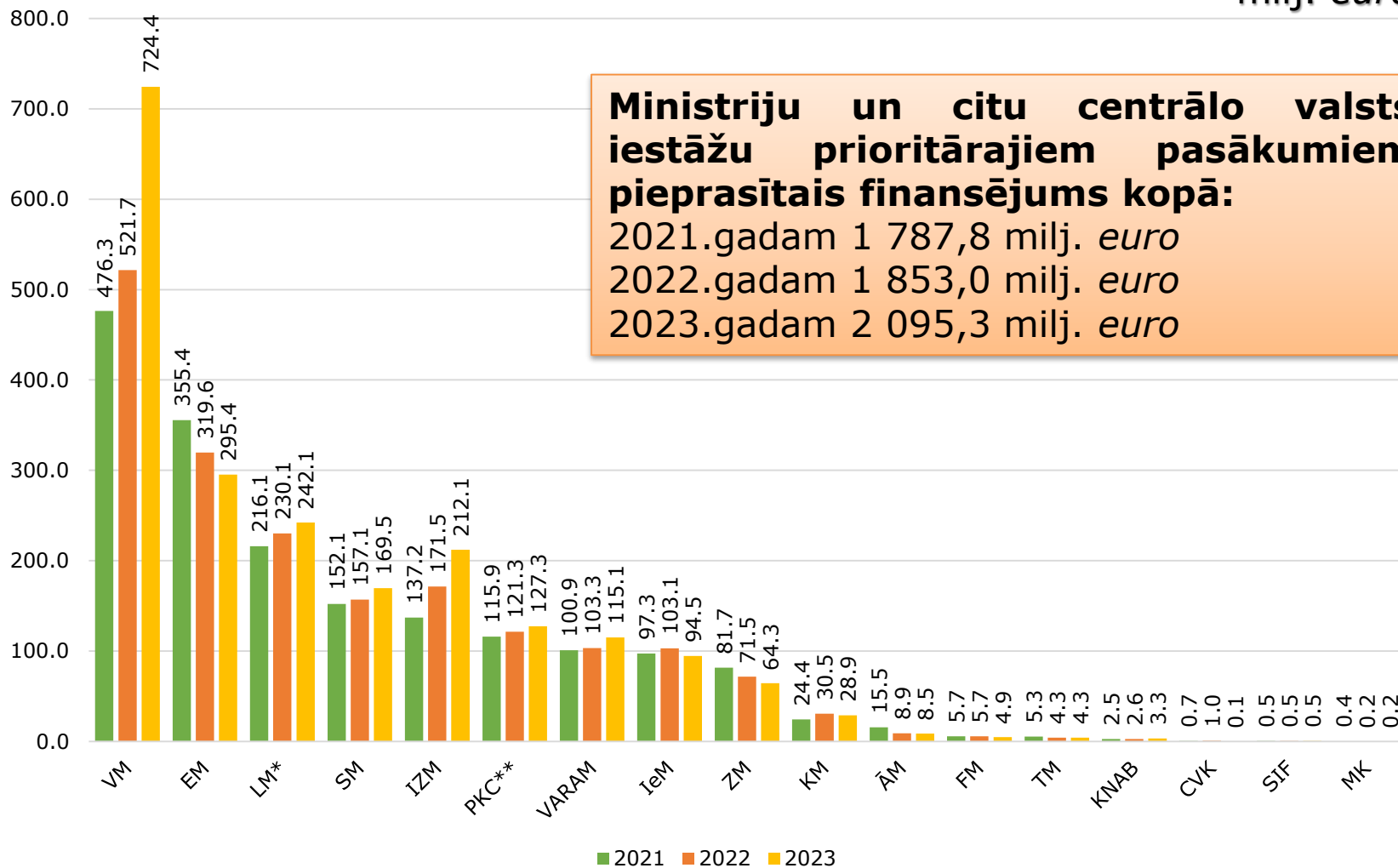

Finanšu ministrija

Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu pieprasītais finansējums prioritārajiem pasākumiem 2021.–2023.gadam

milj. *euro*

Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritārajiem pasākumiem pieprasītais finansējums kopā:
 2021.gadam 1 787,8 milj. *euro*
 2022.gadam 1 853,0 milj. *euro*
 2023.gadam 2 095,3 milj. *euro*

*Kopā pamatbudžets un speciālais budžets

**Kopā ar DLC nepieciešamo finansējumu

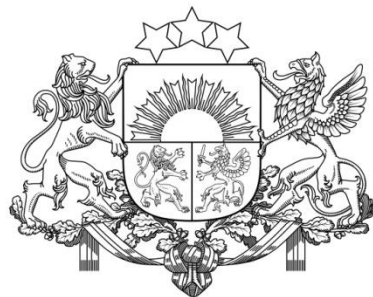

Finanšu ministrija

Turpmākais budžeta process

Pasākums	Termiņš
Diskusijas Ministru kabinetā par valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem 2021., 2022. un 2023. gadam, t.sk. neatkarīgo institūciju uzklauššana	2020. gada 1.septembris, 3.septembris*
Budžetu pavadošo likumprojektu (budžeta likumprojektu paketes) izskatīšana Ministru kabinetā	2020. gada 15. septembris, 22. septembris, 29. septembris
Likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023. gadam" (ar paskaidrojumiem) un likumprojekta "Par valsts budžetu 2021. gadam" (ar paskaidrojumiem) apstiprināšana Ministru kabinetā	2020. gada 12. oktobris
Budžeta likumprojektu paketes iesniegšana Saeimā Vispārējās valdības budžeta plāna iesniegšana Eiropas Komisijai un Eirogrupai	2020. gada 14. oktobris

*var tikt sasauktas papildus MK sēdes

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!